

Sygn. akt III Ca 48/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera

Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

SR del. Ewa Buczek - Fidyka

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa H. P. i T. P. (P.)

przeciwko M. B. i S. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 28 maja 2014 r., sygn. akt I C 919/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR del. Ewa Buczek – Fidyka SSO Lucyna Morys - Magiera SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Powodowie T. P. i H. P., po sprecyzowaniu, domagali się od pozwanych S. B. i M. B. ustalenia opłaty rocznej w wysokości 2.400 złotych (po 200 złotych miesięcznie) płatnej do 15 stycznia każdego roku oraz wyrównania zaległej należności w kwocie 5.600 złotych za okres od września 2011r. do 31 grudnia 2013r. za utratę wartości nieruchomości obciążonej służebnością drogi koniecznej.

W uzasadnieniu podali, że postanowieniem z dnia 22 września 2011r. wydanym w sprawie INs 991/11 obciążono ich nieruchomość służebnością drogi koniecznej na rzecz nieruchomości pozwanych. Wskazywali, że wobec konieczności ubezpieczenia całej nieruchomości, uiszczania podatków od nieruchomości i dbania o całą nieruchomość pozwani powinni partycypować w tych kosztach.

Pozwani M. B. i S. B. wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

Wskazali, że powodowie nie wykazali, że pozwani są aktualnymi właścicielami nieruchomości władnącej. Nadto podnosili, że na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 22 września

2011r. wydanego w sprawie INs 991/11 w zamian za ustanowioną służebność drogi koniecznej powodom zostało już przyznane wynagrodzenie. Wobec odmowy przyjęcia wynagrodzenia stosowna kwota została złożona do depozytu sądowego. Zarzucali, że obowiązujące przepisy prawa nie przewidują osobnego wynagrodzenia za korzystanie z już ustanowionej służebności drogowej

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 28 maja 2014r. oddalił powództwo oraz nie obciążył powodów kosztami postępowania.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że pozwani M. B. i S. B. figurują, jako właściciele nieruchomości położonej w T. przy ulicy (...) stanowiącej działkę gruntu nr (...), dla której przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prowadzona jest księga wieczysta KW (...). Własność powodów stanowi działka gruntu nr (...) zapisana w księdze wieczystej KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach.

Postanowieniem z dnia 22 września 2011r., wydanym w sprawie o sygn. akt INs 991/11 Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach po rozpoznaniu wniosku pozwanych ustanowił na rzecz kaźdoczesnego właściciela nieruchomości położonej w T. przy ulicy (...) obejmującej działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prowadzi księgę wieczystą KW (...) służebność drogi koniecznej przechodu i przejazdu (zgodnie z przyjętym wariantem przebiegu szlaku służebności) przez nieruchomość powodów położoną w T. przy ulicy (...) obejmującej działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prowadzi księgę wieczystą KW (...) (pkt.1). Jednocześnie Sąd Rejonowy na podstawie opinii biegłego ds. szacowania nieruchomości zasądził od pozwanych na rzecz powodów solidarnie kwotę 3.264,00 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po dniu uprawomocnienia postanowienia (pkt.2) tytułem wynagrodzenia za utratę wartości nieruchomości powodów w związku z obciążeniem jej służebnością drogi.

Powyższe postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach zaskarżyli powodowie, kwestionując min. wycenę służebności.

Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 6 lutego 2013r. wydanym w sprawie o sygn. akt III Ca 895/12 oddalił apelację powodów.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 16 maja 2013r., wydanym w sprawie o sygn. akt INs 674/13 Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach zezwolił pozwany na złożenie do depozytu sądowego kwoty 3.323,29 złotych z zaznaczeniem, że wydanie może nastąpić do rąk powodów solidarnie.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy stwierdził, że nieruchomość powodów obejmująca działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prowadzi księgę wieczystą KW (...) jest obciążona służebnością drogi na rzecz kaźdoczesnego właściciela nieruchomości obejmującej działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prowadzi księgę wieczystą KW (...). W postępowaniu o ustanowienie służebności zasądzono od pozwanych na rzecz powodów solidarnie wynagrodzenie za utratę wartości nieruchomości powodów w związku z obciążeniem jej służebnością drogi koniecznej.

Wskazując, że przyznane im wynagrodzenie miało swoją podstawę w art. 145 § 1 k.c., sąd wskazał, że przyznane im wynagrodzenie należy się za samo ustanowienie służebności drogi koniecznej i jest niezależne od szkody właściciela nieruchomości obciążonej. Zasadniczo powinno być świadczeniem jednorazowym. Sąd wskazał jednak, że wynagrodzenie to, może także obejmować wyrównanie uszczerbku majątkowego, jaki właściciel nieruchomości obciążonej poniósł na skutek ustanowienia służebności drogowej, jednakże w takim przypadku właściciel nieruchomości obciążonej powinien wykazać, że go poniósł. Powodowie mimo pouczenia o treści art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. takowej szkody nie wykazali, co czyniło zasadnym oddalenie powództwa.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art.102 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wnieśli powodowie domagając się jego zmiany poprzez uwzględnienie wniosków zgłoszonych w pozwie w całości ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zarzucili naruszenie prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegającym na całkowitym pominięciu dowodów przedstawionych przez powodów w toku postępowania przed Sądem I instancji oraz art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewykazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności dowodom i tezm przytoczonym przez powodów.

Pozwani w odpowiedzi na zażalenie wnieśli o oddalenie apelacji oraz zasądzenie solidarnie od pozwanych zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powodów przyjmując za podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne.

Przepis art. 233 k.p.c., którego naruszenie zarzucili powodowie, odnosi się wprost do oceny dowodów wskazując, według jakich kryteriów winna być ona przeprowadzona. Wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów stanowiąc w § 1, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, które jedynie mogą zostać przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r., II CKN 817/00). Z tego wynika, że do skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. nie jest wystarczające przekonanie strony o ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu (Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 1 marca 2012r. I ACa 111/12; z dnia 3 lutego 2012r., I ACa 1407/11). Również same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., I UK 347/11).

Mając na względzie powyższe, apelujący, stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., jest obowiązany wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Strony, tymczasem, nie wskazują uchybieniu przez Sąd I instancji regułem służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj.: regułem logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów poprzestając jedynie na kwestionowaniu niekorzystnego rozstrzygnięcia sądu I instancji.

Z ujęcia redakcyjnego art. 328 § 2 k.p.c. wynika, że punktem wyjścia dla przedstawienia w motywach pisemnych uzasadnienia wyroku koncepcji prawnej rozstrzygnięcia sprawy powinny być poczynione ustalenia faktyczne. Sąd pierwszej instancji zobowiązany jest do wyjaśnienia motywów rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający

przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007r., V CSK 115/07). Uchybienie Sądu w tym zakresie, następuje jedynie w sytuacji, gdy uzasadnienie wyroku zawiera jedynie opis poszczególnych elementów stanu faktycznego, bez wniosków z nich wynikających i bez dokonanego ustalenia stanu faktycznego istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1999r., II UKN 437/98; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 1951r., C 154/51).

W ocenie Sądu Okręgowy, uzasadnienie zaskarżonego wyroku spełnia wskazane powyżej wymogi. Sąd Rejonowy wskazał podstawy nieuwzględnienia roszczenia powodów, podnosząc, że powodowie nie wykazali zasadności zasądzenia na ich rzecz dalszego wynagrodzenia za obciążenie ich nieruchomości służebnością.

Jak wynika z ustaleń faktycznych z poczynionych w sprawie, na rzecz powodów zostało już zasądzone wynagrodzenie od pozwanego za ustanowienie służebności drogi koniecznej w kwocie 3.264 zł. Wynagrodzenie to zostało ustalone jako wynagrodzenie jednorazowe.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że powodowie mogli domagać się dalszego wynagrodzenia, jednak winni wykazać powstanie po ich stronie uszczerbku majątkowego powstałego po ustanowieniu służebności drogowej, zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. Okoliczności tej nie wykazali, w związku z czym, ich roszczenie jako nieudowodnione, nie mogło podlegać ochronie prawnej, a w konsekwencji, zasadne było oddalenie powództwa.

Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił apelację w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Pomimo, iż w postępowaniu przed sądem I instancji, Sąd ten zastosował art. 102 k.p.c. i nie obciążył powodów kosztami postępowania, to jednak, wobec wskazania przyczyn oddalenia powództwa, które Sąd Okręgowy w całości podziela i dalszego kwestionowania orzeczenia, uznać należało, że zaangażowanie pozwanego i podjęta w tym celu obronna, winna zostać w części poniesiona przez powodów. Z tych też względów, na tym etapie postępowania, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zastosowania zasady słuszności.

Koszty postępowania odwoławczego ustalono w oparciu o § 4 ust. 1, § 6 pkt 3 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013r. poz. 490).

SR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Andrzej Dyrda